

**Pārskats par HIV infekcijas un AIDS
epidemioloģisko situāciju Latvijā
2017. – 2022. gadā**

Rīga, 2024

Pārpublicēšanas un citēšanas gadījumā atsauce obligāta.
© 2024, Slimību profilakses un kontroles centrs, Latvija

Slimību profilakses un kontroles centrs

Direktore: Iveta Gavare

Adrese: Dunties 22, Rīgā, LV 1005

Tālrunis: 67501590

E-pasts: pasts@spkc.gov.lv

Mājaslapa: www.spkc.gov.lv

Pārskata tapšanā izmantoti Slimību profilakses un kontroles centra un Eiropas Slimību profilakses un kontroles centra dati.

SATURS

I Pārskatā lietoto saīsinājumu saraksts	4
II Ievads	5
III HIV infekcija	6
3.1. Jaunatklātie HIV infekcijas gadījumi	6
3.2. Laboratorijās veikto HIV testu skaits	7
3.3. Jaunatklātie HIV infekcijas gadījumi sadalījumā pa dzimumiem	8
3.4. Jaunatklātie HIV infekcijas gadījumi sadalījumā pa vecuma grupām.....	10
3.5. Jaunatklātie HIV infekcijas gadījumi sadalījumā pa Latvijas reģioniem	10
3.6. HIV inficēšanās ceļi.....	11
3.7. Tuberkulozes gadījumi HIV inficēto cilvēku vidū	12
IV AIDS.....	13
4.1. Jaunatklātie AIDS gadījumi.....	13
4.2. Jaunatklātie AIDS gadījumi sadalījumā pa dzimumiem	14
4.3. Jaunatklātie AIDS gadījumi sadalījumā pa vecuma grupām	16
4.4. Jaunatklātie AIDS gadījumi sadalījumā pa Latvijas reģioniem	16
V Secinājumi	17

I Pārskatā lietoto saīsinājumu saraksts

AIDS	– iegūts imūndeficīta sindroms
ART	– antiretrovirālā terapija
ECDC	– Eiropas Slimību profilakses un kontroles centrs (<i>European Centre for Disease Prevention and Control</i>)
ES/EEZ	– Eiropas Savienība/Eiropas Ekonomikas zona
HIV	– cilvēka imūndeficīta vīruss
PREDIA	– Ar noteiktām slimībām slimojošu pacientu reģistrs
PVO	– Pasaules Veselības organizācija
SPKC	– Slimību profilakses un kontroles centrs

II Ievads

HIV ir cilvēka imūndeficīta vīruss. HIV vīruss vairojas, iznīcinot tās asins šūnas, kas atbild par imunitāti, un izraisa pastiprinātu imūnsistēmas novājināšanos. AIDS jeb iegūtais imūndeficīta sindroms rodas HIV infekcijas attīstības rezultātā. Šajā pārskatā tiek sniegta informācija par HIV infekcijas un AIDS epidemioloģisko situāciju Latvijā laika periodā no 2017. – 2022. gadam.

Datu avots ir *Ar noteiktām slimībām slimojošu pacientu reģistrs par pacientiem, kuriem diagnosticēta HIV infekcija vai saslimšana ar AIDS* (turpmāk – Reģistrs), kas tika izveidots iepriekšējā HIV reģistra vietā un iekļauts PREDA reģistrā. Darbību Reģistrs sāka 2019. gadā.

SPKC saskaņā ar Ministru kabineta 2008. gada 15. septembra noteikumiem Nr. 746 “Ar noteiktām slimībām slimojošu pacientu reģistra izveides, papildināšanas un uzturēšanas kārtība” (turpmāk – Noteikumi Nr. 746) uzrauga Reģistrā sniegto informāciju. Noteikumu Nr. 746 6. punkts paredz, ka stacionārās un ambulatorās ārstniecības iestādes, kā arī ārstu prakses reģistra informācijas sistēmā tiešsaistes režīmā ievada un aktualizē datus par pacientiem, kuriem diagnosticēta HIV infekcija vai saslimšana ar AIDS, atbilstoši šo noteikumu 15. pielikumam.

Atšķirībā no iepriekšējā HIV reģistra, šajā ir priekšrocība, ka ārstam, kuram ir piekļuve reģistram, pēc papildu informācijas saņemšanas no pacienta, ir iespēja datus papildināt. Reģistrs veidots tā, lai datus tajā varētu ievadīt tiešsaistes režīmā, līdz ar to ir mazinājies slogs ārstniecības iestādēm, jo iepriekš bija jāaizpilda un jāsūta informācija papīra formātā. Tāpat samazinājies dokumentējamās informācijas apjoms par HIV/AIDS gadījumiem, dati ērti ievadāmi, reģistrs ir profesionāli lietderīgi izmantojams. Ņemot vērā, ka reģistrā informācija tiek ielasīta no citiem reģistriem, ārstniecības personai samazinājies ievadāmās informācijas apjoms.

Atbilstoši Ministru kabineta 2006. gada 4. aprīļa noteikumiem Nr. 265 “Medicīnisko dokumentu lietvedības kārtība” ārstniecības personām, kurām nav piekļuves Reģistram aizpildīšanai tiešsaistes režīmā, ir jāziņo SPKC par HIV infekcijas gadījumiem, izmantojot 66. pielikumu “Paziņojums par apstiprinātu HIV infekcijas gadījumu”.

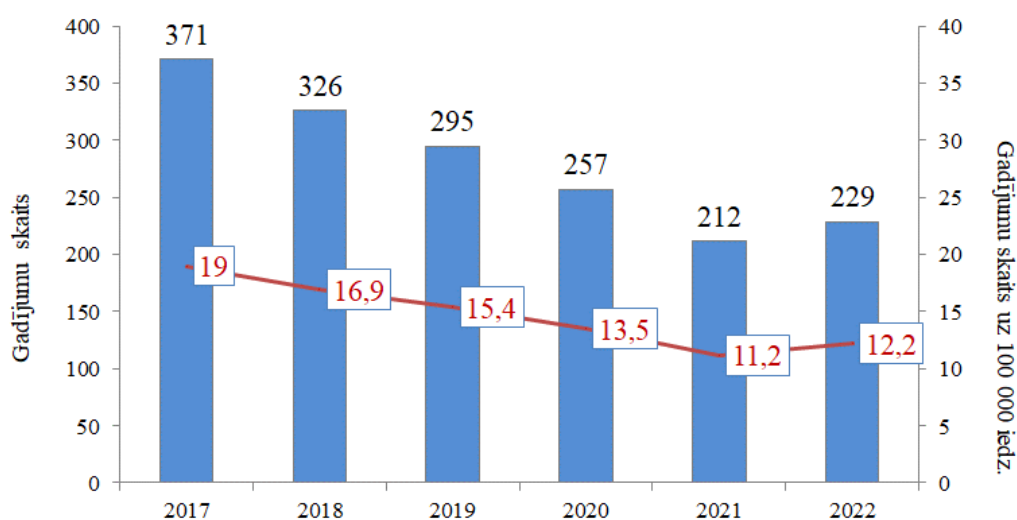
III HIV infekcija

3.1. Jaunatklātie HIV infekcijas gadījumi

No 2017. – 2022. gadam Latvijā tika reģistrēti 1690 jaunatklāti HIV infekcijas gadījumi, kas ir vidēji 282 gadījumi gadā. Kopš 2017. gada tiek novērots stabils HIV infekcijas saslimstības samazinājums no 19 gadījumiem uz 100 000 iedzīvotāju 2017. gadā līdz 11,2 gadījumiem uz 100 000 iedzīvotāju 2021. gadā. Procentuāli 2021. gadā HIV infekcijas gadījumu skaits samazinājies par 43% salīdzinājumā ar 2017. gadu (skatīt 1. grafiku). Salīdzinot 2021. gadu ar 2022. gadu, vērojams HIV infekcijas gadījumu skaita pieaugums par 8%, kas savukārt varētu būt izskaidrojams ar laboratorijās veikto HIV testu skaita pieaugumu (skatīt 3. grafiku).

1. grafiks

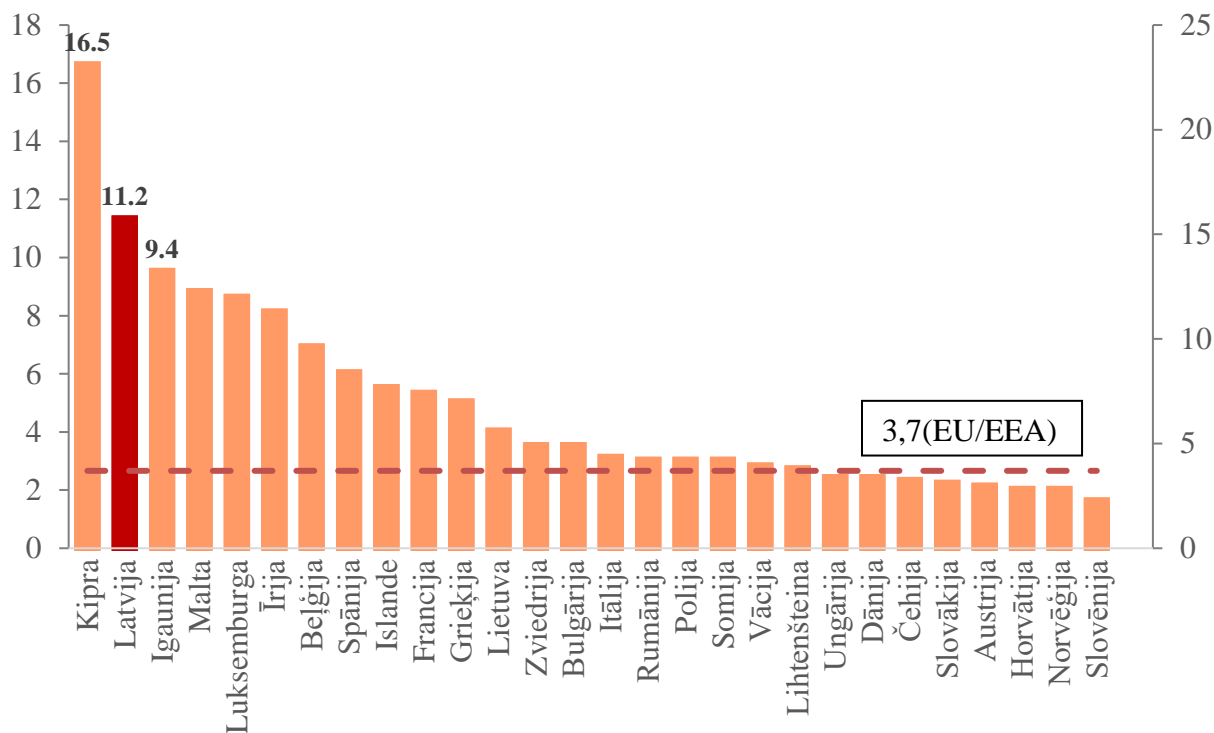
Jaunatklātie HIV infekcijas gadījumi Latvijā

ECDC/PVO uzraudzības ziņojuma dati par 2021. gadu liecina, ka ES/EEZ valstīs vidēji bija 3,7 jaunatklātu HIV infekcijas gadījumu uz 100 000 iedzīvotāju. Līdz ar to Latvija ieņem otro vietu pēc jaunatklāto HIV infekcijas gadījumu skaita uz 100 000 iedzīvotāju. Pirmajā vietā ir Kipra ar 16,5 gadījumiem uz 100 000 iedzīvotāju, trešajā vietā ir Igaunija ar 9,4 gadījumiem uz 100 000 iedzīvotāju. Latvijai joprojām ir izaicinājums tuvojies Eiropas vidējiem rādītājiem, lai gan tendence ir pozitīva, gadījumu skaitam samazinoties (skatīt 2. grafiku).

Jaunatklātie HIV infekcijas gadījumi ES/EEZ valstīs 2021. gadā uz 100 000 iedzīvotāju

(Datu avots: ECDC/WHO: Surveillance Report "HIV/AIDS Surveillance in Europe 2022 (2021 data)")
 Horizontālā pārtrauktā līnija parāda ES/EEZ valstu vidējo rādītāju, kas ir 3,7 gadījumi uz 100 000 iedz.

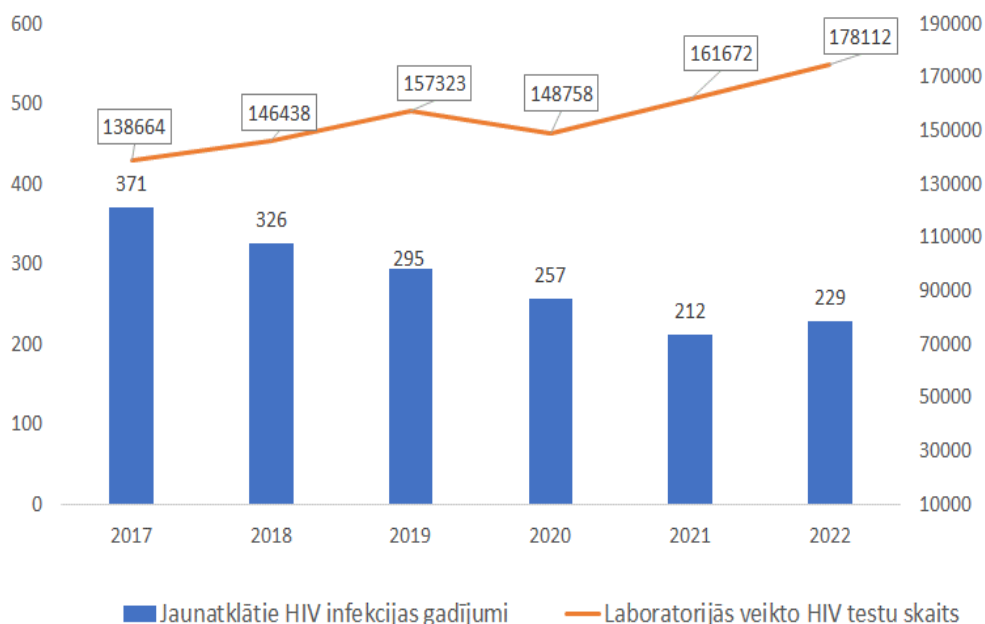

3.2. Laboratorijās veikto HIV testu skaits

Informētībai par savu HIV statusu ir izšķiroša nozīme, lai cilvēki savlaicīgi izmantotu HIV profilakses, ārstniecības, veselības aprūpes un sociālā atbalsta pakalpojumus. Laboratorijās veikto HIV testu skaits pēdējo sešu gadu laikā ir pieaudzis – ja 2017. gadā tika veikti vairāk nekā 138 tūkstoši testu, tad 2022. gadā vairāk nekā 178 tūkstotis testu.

Līdz ar to būtiski, ka jaunatklāto HIV infekcijas gadījumu skaitam tiešām ir tendence samazināties, nevis samazinājusies to diagnosticēšana. Zemāk grafikā redzams, ka HIV jaunatklāto gadījumu skaits samazinās, bet laboratorijās veikto HIV testu skaits pieaug (skatīt 3.grafiku).

Jaunatklāto HIV infekcijas un laboratorijās veikto HIV testu skaits

3.3. Jaunatklātie HIV infekcijas gadījumi sadalījumā pa dzimumiem

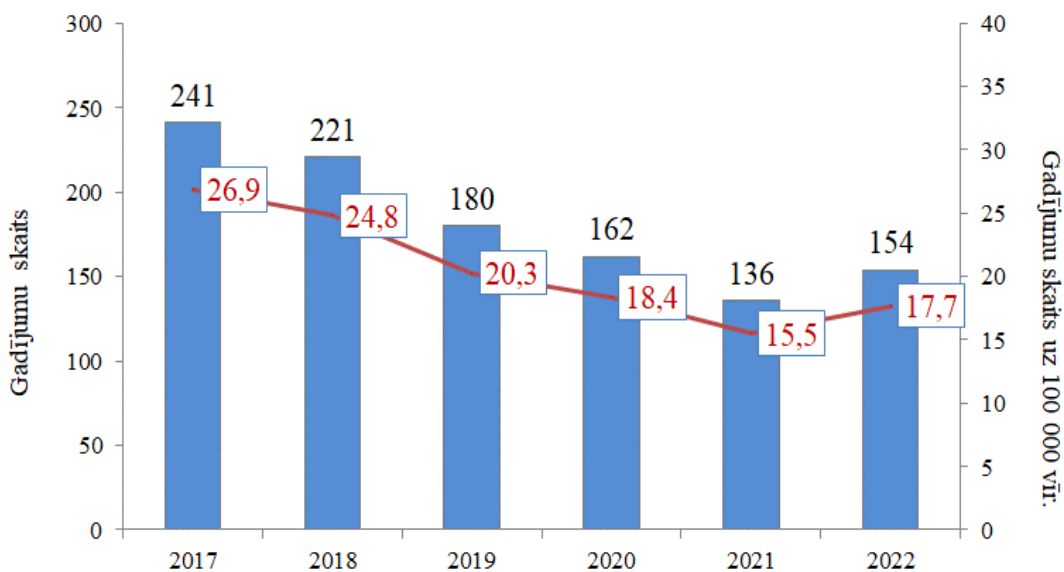
No 2017. – 2022. gadam Latvijā tika reģistrēti 1094 jaunatklāti HIV infekcijas gadījumi vīriešiem, kas ir vidēji 182 gadījumi gadā. Visaugstākā saslimstība reģistrēta 2017. gadā – 26,9 gadījumi uz 100 000 vīriešiem, zemākā 2021. gadā – 15,5 gadījumi uz 100 000. Procentuāli 2021. gadā HIV infekcijas gadījumu skaits vīriešiem samazinājies par 44% salīdzinājumā ar 2017. gadu (skatīt 4.grafiku).

Savukārt no 2017. – 2022. gadam Latvijā 596 jaunatklāti HIV infekcijas gadījumi reģistrēti sievietēm, kas ir vidēji 99 gadījumi gadā. Visaugstākā saslimstība reģistrēta 2017. gadā – 12,3 gadījumi uz 100 000 sievietēm, zemākā 2021. un 2022. gadā – 7,5 gadījumi uz 100 000. Procentuāli 2022. gadā HIV infekcijas gadījumu skaits sievietēm samazinājies par 42% salīdzinājumā ar 2017. gadu (skatīt 5.grafiku).

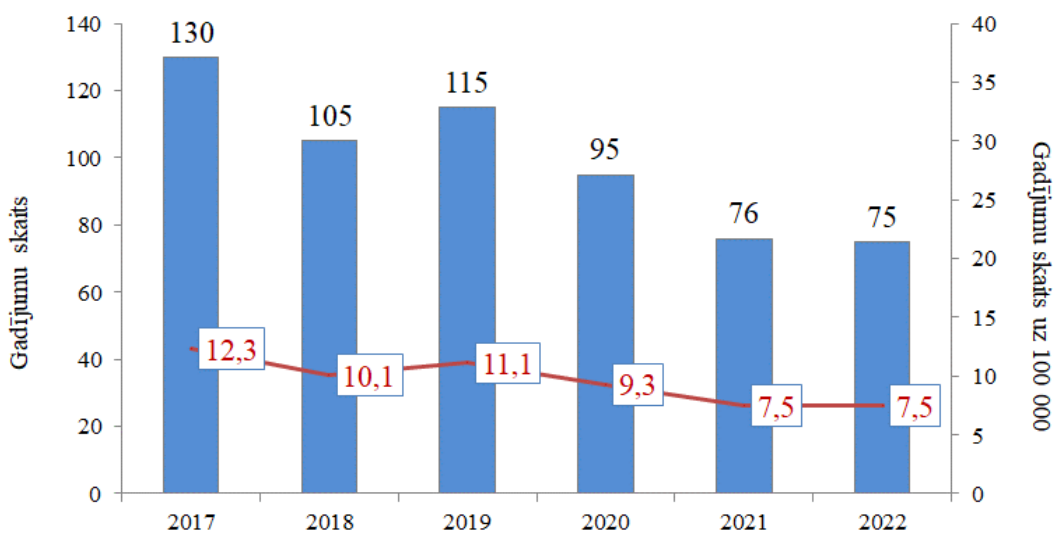
ECDC/PVO uzraudzības ziņojuma dati par 2021. gadu liecina, ka ES/EEZ valstīs vidēji bija 5,8 gadījumi uz 100 000 vīriešiem un 1,6 gadījumi uz 100 000 sievietēm.

Jaunatklātie HIV infekcijas gadījumi vīriešiem

Jaunatklātie HIV infekcijas gadījumi sievietēm

3.4. Jaunatklātie HIV infekcijas gadījumi sadalījumā pa vecuma grupām

No 2017. – 2022. gadam Latvijā visaugstākā saslimstība katru gadu reģistrēta vecuma grupās 30-39 gadi (34% jeb 581 gadījumi no 1690 gadījumiem) un 40-49 gadi (26% jeb 446 gadījumi no 1690 gadījumiem). Vecuma grupā 30-39 gadi visaugstākā saslimstība reģistrēta 2017. gadā – 52,7 gadījumi uz 100 000, zemākā 2022. gadā – 23,9 gadījumi uz 100 000. Procentuāli 2022. gadā HIV infekcijas gadījumu skaits vecuma grupā 30-39 gadi samazinājies par 54% salīdzinājumā ar 2017. gadu. Procentuāli 2021. gadā HIV infekcijas gadījumu skaits vecuma grupā 40-49 gadi samazinājies par 28% salīdzinājumā ar 2017. gadu (skatīt 1.tabulu).

ECDC/PVO uzraudzības ziņojuma dati par 2021. gadu liecina, ka vairākas ES/EEZ valstis arī ziņo par augstāko saslimstību šajā vecumā, piemēram, Austrija, Horvātija, Dānija, Somija, Itālija, Luksemburga, Slovēnija.

1. tabula

Jaunatklātie HIV infekcijas gadījumi sadalījumā pa vecuma grupām

Gads/vec.gr.	2017.		2018.		2019.		2020.		2021.		2022.	
	gad.sk.	uz 100000	gad.sk.	uz 100000	gad.sk.	uz 100000	gad.sk.	uz 100000	gad.sk.	uz 100000	gad.sk.	uz 100000
0-14	4	1,3	5	1,6	2	0,7	5	1,6	3	1	2	0,7
15-17	3	5,7	4	7,5	0	0	1	1,8	1	1,8	0	0,0
18-29	77	28,3	72	27,9	48	19,5	38	16,2	32	14,3	16	7,4
30-39	139	52,7	121	45,7	102	38,2	84	31,3	71	26,4	64	23,9
40-49	89	33,5	73	27,9	70	27,1	73	28,5	64	25,3	77	30,8
50-59	44	15,7	35	12,7	47	17,4	31	11,7	25	9,6	47	18,2
60+	15	2,9	16	3,1	26	5	25	4,8	16	3	23	4,4
Kopā	371	19	326	16,9	295	15,4	257	13,5	212	11,2	229	12,2

3.5. Jaunatklātie HIV infekcijas gadījumi sadalījumā pa Latvijas reģioniem

No 2017. – 2022. gadam Latvijā visaugstākā saslimstība katru gadu reģistrēta Rīgā, izņemot 2021. un 2022. gadu, kad visaugstākā saslimstība reģistrēta Kurzemē. Rīgā visaugstākā saslimstība reģistrēta 2017. gadā – 32,9 gadījumi uz 100 000, zemākā 2021. gadā – 14,8 gadījumi uz 100 000. Procentuāli 2021. gadā HIV infekcijas gadījumu skaits Rīgā samazinājies par 57% salīdzinājumā ar 2017. gadu.

Pierīgā visaugstākā saslimstība reģistrēta 2017. gadā – 17,5 gadījumi uz 100 000, zemākā 2021. gadā – 8,4 gadījumi uz 100 000. Vidzemē visaugstākā saslimstība reģistrēta 2018. gadā – 6,9 gadījumi uz 100 000, zemākā 2021. gadā – 2,2 gadījumi uz 100 000. Kurzemē visaugstākā saslimstība reģistrēta 2018. gadā – 17,7 gadījumi uz 100 000, zemākā 2019. gadā – 13,7 gadījumi uz 100 000. Zemgalē visaugstākā saslimstība reģistrēta 2018. gadā – 12,9 gadījumi uz 100 000, zemākā 2022. gadā – 7,1 gadījumi uz 100 000. Latgalē visaugstākā saslimstība reģistrēta 2020. gadā – 9,3 gadījumi uz 100 000, zemākā 2018. gadā – 4,9 gadījumi uz 100 000. Redzams, ka pēdējos divos gados HIV infekcijas gadījumu skaits samazinājies Zemgalē un Latgalē. Zemgalē 2021. gadā – 11,9 gadījumi uz 100 000, bet 2022. gadā – 7,1 gadījumi uz 100 000. Latgalē 2021. gadā – 6,7 gadījumi uz 100 000, bet 2022. gadā – 6,1 gadījumi uz 100 000 (skatīt 2.tabulu).

Jaunatklātie HIV infekcijas gadījumi sadalījumā pa Latvijas reģioniem

Gads/reģions	2017.		2018.		2019.		2020.		2021.		2022.	
	gad.sk.	uz 100000	gad.sk.	uz 100000	gad.sk.	uz 100000	gad.sk.	uz 100000	gad.sk.	uz 100000	gad.sk.	uz 100000
Rīga	211	32,9	180	28,2	149	23,6	111	17,9	91	14,8	103	17
Pierīga	64	17,5	47	12,8	52	14	50	13,3	32	8,4	38	9,9
Vidzeme	11	5,7	13	6,9	10	5,4	11	5,9	4	2,2	12	6,6
Kurzeme	37	15	43	17,7	33	13,7	36	15,1	37	15,7	40	17,2
Zemgale	26	11	30	12,9	25	10,9	18	7,8	27	11,9	16	7,1
Latgale	22	8,1	13	4,9	17	6,5	24	9,3	17	6,7	15	6,1

3.6. HIV inficēšanās ceļi

Analizējot pēdējo gadu laikā Latvijā jaunatklātos HIV infekcijas gadījumus sadalījumā pēc zināmiem inficēšanās ceļiem, vērojama tendence, ka narkotiku injicēšanas ceļā gadījumu skaits samazinās (2017. gadā tie bija 33% gadījumu, bet 2022. gadā 25% gadījumu), joprojām ir aktuāla heteroseksuālā transmisija (katru gadu virs 50% gadījumu, sasniedzot visaugstāko 2022. gadā 68% gadījumu). Savukārt nezināmie inficēšanās ceļi katru gadu ir virs 30% gadījumu. Katru gadu reģistrē vertikālās transmisijas gadījumus (skatīt 3.tabulu).

2019. gada nogalē sāka darboties jaunais *Ar noteiktām slimībām slimojošu pacientu reģistrs par pacientiem, kuriem diagnosticēta HIV infekcija vai saslimšana ar AIDS*, kas tika izveidots no jauna un iekļauts Ar noteiktām slimībām slimojošu pacientu reģistrā (PREDA). Atšķirībā no iepriekšējā reģistra, šajā ir priekšrocība, ka ārsts, kuram ir piekļuve reģistram, pēc papildu informācijas saņemšanas no pacienta, datus var papildināt. Reģistra darbības sākums būtībā pārklājās ar Covid-19 pandēmijas sākšanos, līdz ar to, iespējams, šajā Covid-19 pandēmijas laikā pacienti biežāk atlika vizītes pie infektologa. Līdz ar to noskaidroto inficēšanās ceļu rādītājs būtu jāskatās ilgtermiņā. Pieejamie dati no ECDC/PVO uzraudzības ziņojuma liecina, ka ES/EEZ valstīs ar nezināmu HIV inficēšanās ceļu bija 27% ziņoto gadījumu.

Latvijā katru gadu tiek reģistrēti vismaz viens HIV vertikālās transmisijas gadījums. No 2017. – 2022. gadam reģistrēti 18 vertikālās transmisijas gadījumi (1% no 1690 HIV jaunatklātiem gadījumiem). Ņemot vērā, ka HIV vertikālās transmisijas gadījumus no mātes bērnam ir iespējams novērst, jo tiek nodrošināta antiretrovirālā terapija no valsts budžeta līdzekļiem, tad šādiem gadījumiem vispār nevajadzētu būt.

Analizējot vertikālās transmisijas gadījumus, redzams, ka joprojām tiek novēroti gadījumi, kad HIV inficēta sieviete atsakās no ārstēšanas, māte nav bijusi līdzestīga ārstēšanās procesā (nav lietojusi antiretrovirālo terapiju), ir no sociālās atstumtības riskam pakļautās iedzīvotāju grupas, lieto narkotikas. Tāpat ir gadījumi, ka pirmajā grūtniecības trimestrī HIV tests neuzrāda inficēšanos (negatīvs), bet tikai pēc grūtniecības beigām, veicot atkārtoti HIV testu, tas ir pozitīvs, un māte uzzina, ka ir HIV inficēta. Pašlaik valstī noteikts, ka HIV tests tiek veikts tikai grūtniecības pirmajā trimestrī (2006. gada 25. jūlija Ministru kabineta noteikumi Nr.611 “Dzemdību palīdzības nodrošināšanas kārtība”).

Jaunatklātie HIV infekcijas gadījumi sadalījumā pēc zināmiem inficēšanās ceļiem un procentuāli no visiem zināmajiem inficēšanās ceļiem

Gads/inficēšanās ceļš	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Vertikālā transmisija	3 (1%)	5 (2%)	2 (1%)	5 (3%)	1 (1%)	2 (1%)
Heteroseksuālā transmisija	132 (56%)	109 (53%)	107 (63%)	107 (65%)	66 (64%)	95 (68%)
Homoseksuālā transmisija	24 (10%)	19 (9%)	18 (10%)	11(7%)	11 (11%)	9 (6%)
Narkotiku injicēšana	78 (33%)	73 (36%)	44 (26%)	41 (25%)	25 (24%)	35 (25%)
Kopā zināms inficēšanās ceļš	237	206	171	164	103	141

3.7. Tuberkulozes gadījumi HIV inficēto cilvēku vidū

Risks HIV inficētai personai saslimt ar tuberkulozi pieaug līdz ar progresējošu imūndeficītu. Tuberkuloze ir viens no HIV inficēto cilvēku nāves iemesliem.

No 2017. – 2022. gadam Latvijā tika reģistrēti 234 tuberkulozes gadījumi HIV inficēto cilvēku vidū, kas ir vidēji 39 gadījumi gadā. Līdz ar to šajā laika periodā no kopējā reģistrēto tuberkulozes gadījumu skaita vidēji ik gadu ~10% gadījumi Latvijā tikuši reģistrēti HIV inficēto cilvēku vidū.

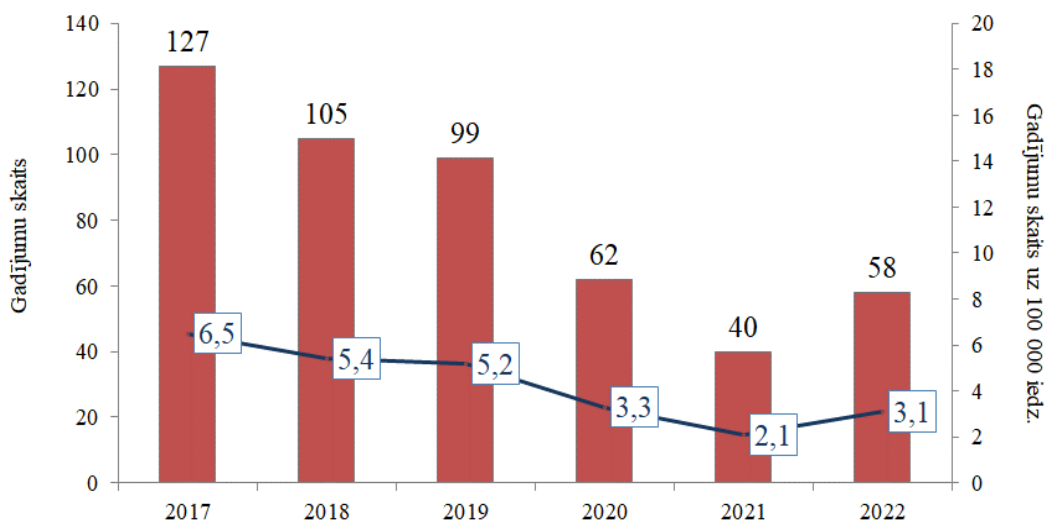
IV AIDS

4.1. Jaunatklātie AIDS gadījumi

No 2017. – 2022. gadam Latvijā tika reģistrēti 491 jaunatklāti AIDS gadījumi, kas ir vidēji 82 gadījumi gadā. Kopš 2017. gada tiek novērots AIDS saslimstības samazinājums no 6,5 gadījumiem uz 100 000 iedzīvotāju 2017. gadā līdz 2,1 gadījumiem uz 100 000 iedzīvotāju 2021. gadā. Procentuāli 2021. gadā AIDS gadījumu skaits samazinājies par 69% salīdzinājumā ar 2017. gadu. Samazinājums, iespējams, daļēji varētu būt saistīts ar Covid-19 pandēmijas ietekmi. Salīdzinot 2021. gadu ar 2022. gadu, vērojams AIDS gadījumu skaita pieaugums (skatīt 6. grafiku).

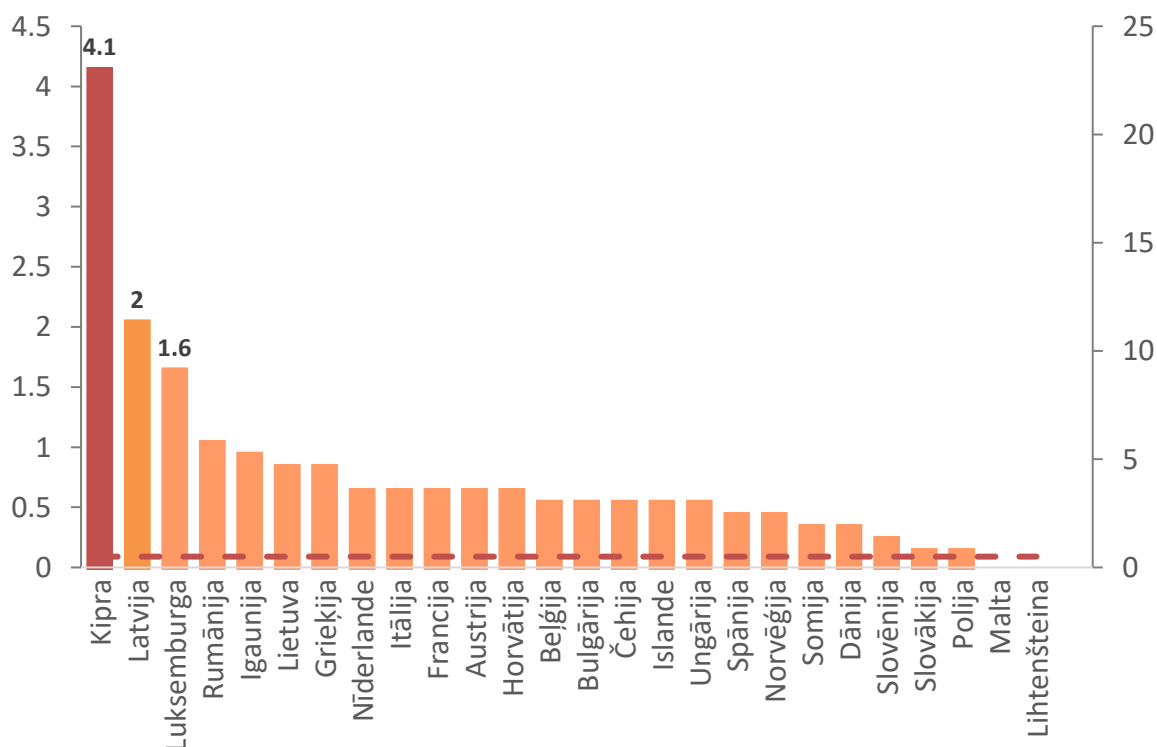
6. grafiks

Jaunatklātie AIDS gadījumi Latvijā

ECDC uzraudzības ziņojuma dati par 2021. gadu liecina, ka ES/EEZ valstīs vidēji bija 0,5 AIDS gadījumi uz 100 000 iedzīvotāju. Latvijā 2021. gadā bija 2,1 AIDS gadījumi uz 100 000 iedzīvotāju. Latvija ieņem otro vietu ES/EEZ valstu vidū, pirmajā vietā ir Kipra ar 4,1 gadījumiem uz 100 000 iedzīvotāju un trešajā vietā Luksemburga ar 1,6 gadījumiem uz 100 000 iedzīvotāju (skatīt 7. grafiku).

Jaunatklātie AIDS gadījumi ES/EEZ valstīs 2021. gadā uz 100 000 iedzīvotāju
 (Datu avots: ECDC/WHO: Surveillance Report "HIV/AIDS Surveillance in Europe 2022 (2021 data)")
 Horizontālā pārtrauktā līnija parāda ES/EEZ valstu vidējo rādītāju, kas ir 0,5 gadījumi uz 100 000 iedz.

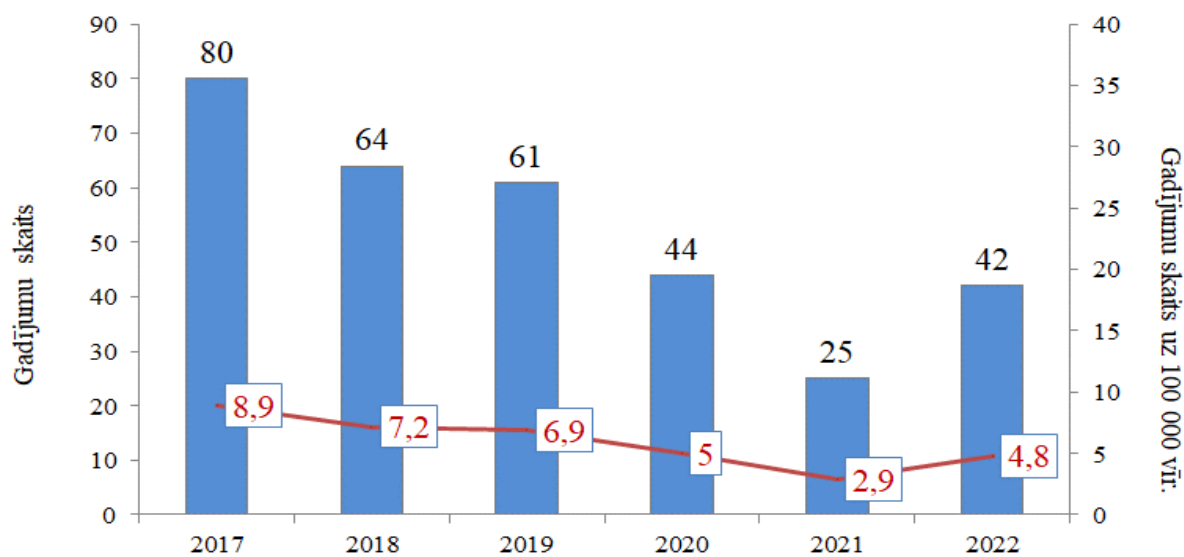
4.2. Jaunatklātie AIDS gadījumi sadalījumā pa dzimumiem

No 2017. – 2022. gadam Latvijā tika reģistrēti 316 jaunatklāti AIDS gadījumi vīriešiem, kas ir vidēji 53 gadījumi gadā. Visaugstākā saslimstība reģistrēta 2017. gadā – 8,9 gadījumi uz 100 000 vīriešiem, zemākā 2021. gadā – 2,9 gadījumi uz 100 000. Procentuāli 2021. gadā AIDS gadījumu skaits vīriešiem samazinājies par 69% salīdzinājumā ar 2017. gadu (skatīt 8.grafiku).

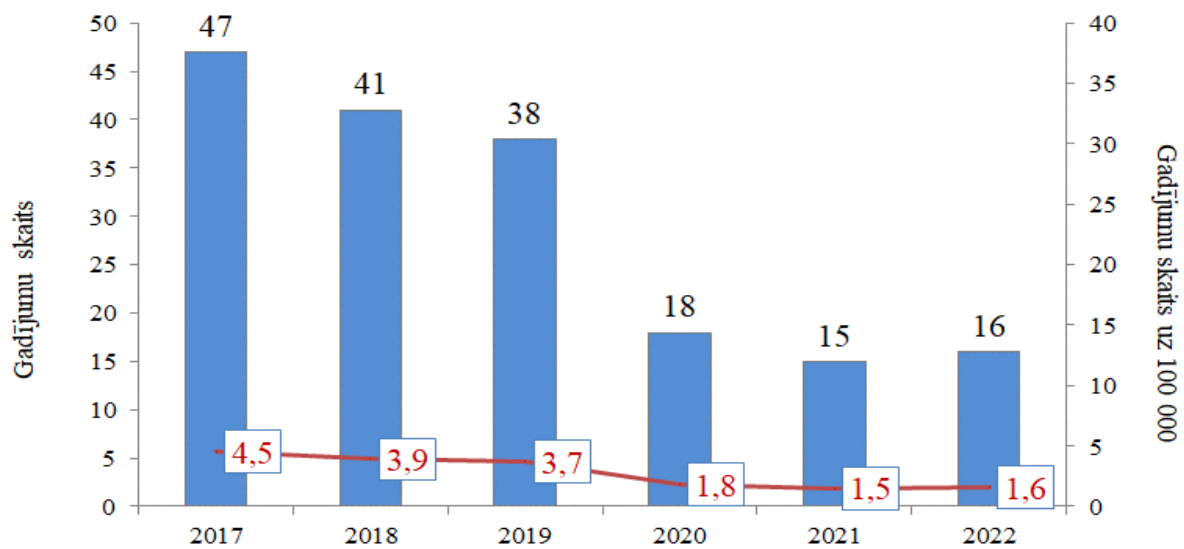
Savukārt no 2017. – 2022. gadam Latvijā 175 jaunatklāti AIDS gadījumi reģistrēti sievietēm, kas ir vidēji 29 gadījumi gadā. Visaugstākā saslimstība reģistrēta 2017. gadā – 4,5 gadījumi uz 100 000 sievietēm, zemākā 2021. gadā – 1,5 gadījumi uz 100 000. Procentuāli 2021. gadā AIDS gadījumu skaits sievietēm samazinājies par 68% salīdzinājumā ar 2017. gadu (skatīt 9.grafiku).

ECDC/PVO uzraudzības ziņojuma dati par 2021. gadu liecina, ka ES/EEZ valstīs vidēji bija 0,8 gadījumi uz 100 000 vīriešiem un 0,3 gadījumi uz 100 000 sievietēm.

Jaunatklātie AIDS gadījumi vīriešiem

Jaunatklātie AIDS gadījumi sievietēm

4.3. Jaunatklātie AIDS gadījumi sadalījumā pa vecuma grupām

No 2017. – 2022. gadam Latvijā visaugstākā saslimstība katru gadu reģistrēta vecuma grupās 40-49 gadi (38% jeb 187 gadījumi no 491 gadījumiem) un 30-39 gadi (34% jeb 166 gadījumi no 491 gadījumiem). Vecuma grupā 40-49 gadi visaugstākā saslimstība reģistrēta 2017. gadā – 18,8 gadījumi uz 100 000, zemākā 2021. gadā – 5,5 gadījumi uz 100 000. Procentuāli 2021. gadā AIDS gadījumu skaits vecuma grupā 40-49 gadi samazinājies par 72% salīdzinājumā ar 2017. gadu. Vecuma grupā 30-39 gadi visaugstākā saslimstība reģistrēta 2017. gadā – 15,9 gadījumi uz 100 000, zemākā 2021. gadā – 5,2 gadījumi uz 100 000. Procentuāli 2021. gadā AIDS gadījumu skaits vecuma grupā 30-39 gadi samazinājies par 67% salīdzinājumā ar 2017. gadu (skatīt 4.tabulu).

4. tabula

Jaunatklātie AIDS gadījumi sadalījumā pa vecuma grupām

Gads/vec.gr.	2017.		2018.		2019.		2020.		2021.		2022.	
	gad.sk.	uz 100000	gad.sk.	uz 100000	gad.sk.	uz 100000	gad.sk.	uz 100000	gad.sk.	uz 100000	gad.sk.	uz 100000
0-14	1	0,3	1	0,3	1	0,3	0	0	1	0,3	0	0
15-17	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18-29	8	2,9	6	2,3	5	2	1	0,4	3	1,3	0	0
30-39	42	15,9	37	14	36	13,5	20	7,5	14	5,2	17	6,3
40-49	50	18,8	37	14,1	34	13,1	27	10,5	14	5,5	25	10
50-59	22	7,8	14	5,1	14	5,2	6	2,3	7	2,7	9	3,5
60+	4	0,8	10	1,9	9	1,7	8	1,5	1	0,2	7	1,3
Kopā	127	6,5	105	5,4	99	5,2	62	3,3	40	2,1	58	3,1

4.4. Jaunatklātie AIDS gadījumi sadalījumā pa Latvijas reģioniem

No 2017. – 2022. gadam Latvijā visaugstākā saslimstība katru gadu reģistrēta Rīgā. Visaugstākā saslimstība reģistrēta 2017. gadā – 12,5 gadījumi uz 100 000, zemākā 2021. gadā – 3,6 gadījumi uz 100 000. Procentuāli 2021. gadā AIDS gadījumu skaits Rīgā samazinājies par 72% salīdzinājumā ar 2017. gadu.

Pierīgā visaugstākā saslimstība reģistrēta 2017. gadā – 6,3 gadījumi uz 100 000, zemākā 2021. gadā – 1,8 gadījumi uz 100 000. Vidzemē visaugstākā saslimstība reģistrēta 2018. gadā – 3,7 gadījumi uz 100 000, zemākā 2021. gadā, kad netika reģistrēts neviens gadījums. Kurzemē visaugstākā saslimstība reģistrēta 2019. gadā – 3,3 gadījumi uz 100 000, zemākā 2020. un 2021. gadā – 1,3 gadījumi uz 100 000. Zemgalē visaugstākā saslimstība reģistrēta 2019. gadā – 4,3 gadījumi uz 100 000, zemākā 2021. gadā – 0,9 gadījumi uz 100 000. Latgalē visaugstākā saslimstība reģistrēta 2017. gadā – 3,3 gadījumi uz 100 000, zemākā 2022. gadā – 0,4 gadījumi uz 100 000 (skatīt 5.tabulu).

5. tabula

Jaunatklātie AIDS gadījumi sadalījumā pa Latvijas reģioniem

Gads/reģions	2017.		2018.		2019.		2020.		2021.		2022.	
	gad.sk.	uz 100000	gad.sk.	uz 100000	gad.sk.	uz 100000	gad.sk.	uz 100000	gad.sk.	uz 100000	gad.sk.	uz 100000
Rīga	80	12,5	68	10,7	57	9	36	5,8	22	3,6	32	5,3
Pierīga	23	6,3	11	3	11	3	8	2,1	7	1,8	10	2,6
Vidzeme	1	0,5	7	3,7	5	2,7	2	1,1	0	0	2	1,1
Kurzeme	8	3,2	5	2,1	8	3,3	3	1,3	3	1,3	4	1,7
Zemgale	5	2,1	4	1,7	10	4,3	6	2,6	2	0,9	7	3,1
Latgale	9	3,3	4	1,5	2	0,8	4	1,6	5	2	1	0,4

V Secinājumi

1. Kopš 2017. gada tiek novērots stabils HIV infekcijas saslimstības samazinājums no 19 gadījumiem uz 100 000 iedzīvotāju 2017. gadā līdz 11,2 gadījumiem uz 100 000 iedzīvotāju 2021. gadā;
2. procentuāli 2021. gadā HIV infekcijas gadījumu skaits samazinājies par 43% salīdzinājumā ar 2017. gadu. Salīdzinot 2021. gadu ar 2022. gadu, vērojams HIV infekcijas gadījumu skaita pieaugums par 8%, kas, savukārt varētu būt izskaidrojams ar laboratorijās veikto HIV testu skaita pieaugumu;
3. ECDC/PVO uzraudzības ziņojuma dati par 2021. gadu liecina, ka ES/EEZ valstīs vidēji bija 3,7 gadījumi uz 100 000 iedzīvotāju. Latvija ieņem otro vietu pēc jaunatklāto HIV infekcijas gadījumu skaita uz 100 000 iedzīvotāju;
4. laboratorijās veikto HIV testu skaits pēdējo sešu gadu laikā ir pieaudzis – ja 2017. gadā tika veikti vairāk nekā 138 tūkstoši testu, tad 2022. gadā vairāk nekā 178 tūkstotis testu;
5. procentuāli 2021. gadā HIV infekcijas gadījumu skaits vīriešiem samazinājies par 44% salīdzinājumā ar 2017. gadu, procentuāli 2022. gadā HIV infekcijas gadījumu skaits sievietēm samazinājies par 42% salīdzinājumā ar 2017. gadu;
6. no 2017. – 2022. gadam Latvijā visaugstākā saslimstība katru gadu reģistrēta vecuma grupās 30-39 gadi un 40-49 gadi. Procentuāli 2022. gadā HIV infekcijas gadījumu skaits vecuma grupā 30-39 gadi samazinājies par 54% salīdzinājumā ar 2017. gadu. Procentuāli 2021. gadā HIV infekcijas gadījumu skaits vecuma grupā 40-49 gadi samazinājies par 28% salīdzinājumā ar 2017. gadu;
7. no 2017. – 2022. gadam Latvijā visaugstākā saslimstība katru gadu reģistrēta Rīgā, izņemot 2021. un 2022. gadu, kad visaugstākā saslimstība reģistrēta Kurzemē. Rīgā visaugstākā saslimstība reģistrēta 2017. gadā, zemākā 2021. gadā. Procentuāli 2021. gadā HIV infekcijas gadījumu skaits Rīgā samazinājies par 57% salīdzinājumā ar 2017. gadu;
8. analizējot pēdējo gadu laikā Latvijā jaunatklātos HIV infekcijas gadījumus sadalījumā pēc zināmiem inficēšanās ceļiem, vērojama tendence, ka narkotiku injicēšanas ceļā gadījumu skaits samazinās (2017. gadā tie bija 33% gadījumu, bet 2022. gadā 25% gadījumu), joprojām ir aktuāla heteroseksuālā transmisija (katru gadu virs 50% gadījumu, sasniedzot visaugstāko 2022. gadā 68% gadījumu). Savukārt nezināmie inficēšanās ceļi katru gadu ir virs 30% gadījumu. Katru gadu reģistrē vertikālās transmisijas gadījumus;
9. pieejamie dati no ECDC/PVO uzraudzības ziņojuma liecina, ka ES/EEZ valstīs ar nezināmu HIV inficēšanās ceļu bija 27% ziņoto gadījumu;
10. kopš 2017. gada tiek novērots AIDS saslimstības samazinājums no 6,5 gadījumiem uz 100 000 iedzīvotāju 2017. gadā līdz 2,1 gadījumiem uz 100 000 iedzīvotāju 2021. gadā. Procentuāli 2021. gadā AIDS gadījumu skaits samazinājies par 69% salīdzinājumā ar 2017. gadu. Salīdzinot 2021. gadu ar 2022. gadu, vērojams AIDS gadījumu skaita pieaugums;
11. ECDC uzraudzības ziņojuma dati par 2021. gadu liecina, ka ES/EEZ valstīs vidēji bija 0,5 AIDS gadījumi uz 100 000 iedzīvotāju. Latvija ieņem otro vietu ES/EEZ valstu vidū;

12. procentuāli 2021. gadā AIDS gadījumu skaits vīriešiem samazinājies par 69% salīdzinājumā ar 2017. gadu. Procentuāli 2021. gadā AIDS gadījumu skaits sievietēm samazinājies par 68% salīdzinājumā ar 2017. gadu;
13. no 2017. – 2022. gadam Latvijā visaugstākā saslimstība katru gadu reģistrēta vecuma grupās 40-49 gadi un 30-39 gadi. Procentuāli 2021. gadā AIDS gadījumu skaits vecuma grupā 40-49 gadi samazinājies par 72% salīdzinājumā ar 2017. gadu. Procentuāli 2021. gadā AIDS gadījumu skaits vecuma grupā 30-39 gadi samazinājies par 67% salīdzinājumā ar 2017. gadu;
14. no 2017. – 2022. gadam Latvijā visaugstākā saslimstība katru gadu reģistrēta Rīgā. Visaugstākā saslimstība reģistrēta 2017. gadā, zemākā 2021. gadā. Procentuāli 2021. gadā AIDS gadījumu skaits Rīgā samazinājies par 72% salīdzinājumā ar 2017. gadu.